

МОВА — КОРДОН НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

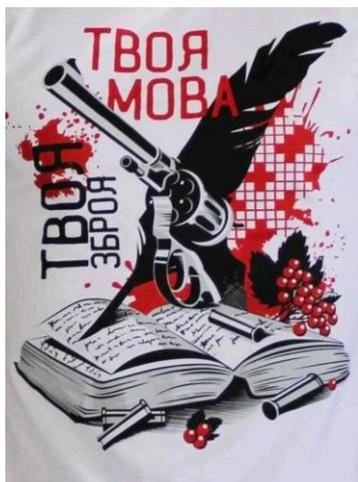

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

МОВА — КОРДОН НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
IV ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

20 ЛЮТОГО 2026 РОКУ

Львів 2026

«Мова — кордон національної безпеки»: збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Львів, 20 лютого 2026 року. Львів: ЛДУ БЖД, 2026. 458 с.

РЕДКОЛЕГІЯ:

Дмитро БОНДАР, доктор юридичних наук, доцент;
Василь ПОПОВИЧ, доктор технічних наук, професор;
Ярослав ІЛЬЧИШИН, кандидат педагогічних наук;
Ігор КОВАЛЬ, доктор педагогічних наук;
Лідія ВЕРБИЦЬКА, кандидат філологічних наук;
Ірина БАБІЙ, кандидат педагогічних наук;
Тетяна БОТВИН, доктор філософії, доцент;
Христина ВЕРБИЦЬКА, кандидат наук з соціальних комунікацій, доцент;
Мар'яна ГДАКОВИЧ, кандидат філологічних наук, доцент;
Марія ІВАНЧЕНКО, кандидат філологічних наук, доцент;
Тетяна КОНІВІЦЬКА, кандидат педагогічних наук, доцент;
Марина КУЛЬЧИЦЬКА, кандидат філологічних наук, доцент;
Галина ХЛИПАВКА, кандидат педагогічних наук;
Ольга ШЕЛЮХ, кандидат філологічних наук, доцент.

Технічне оформлення: *Тетяна КОНІВІЦЬКА*

Збірник укладено за матеріалами IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Мова — кордон національної безпеки» 20 лютого 2026 року.

Матеріали друкуються українською, польською та англійською мовами.

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:

- Секція 1. Мова і національна психологія.
- Секція 2. Мова як інструмент гібридної війни.
- Секція 3. Національні мови і культури в їх специфіці та взаємодії. Українська мова у світі. Мова у системі сучасної науки.
- Секція 4. Актуальні проблеми викладання української мови у вищій школі.

За точність наведених фактів, самостійність наукового аналізу та нормативність стилістики викладу, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації, відповідають автори матеріалів та їхні керівники.

UDC: 81-11:81`2:81`23

LANGUAGE IN HUMAN LIFE

Viktoriya HRON,

Candidate of Historical Sciences, Senior Lecturer;

Olesya MINENKO,

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor

National University of Civil Defense of Ukraine

The words of two English playwrights could serve as a kind of epigraph to reflections on the phenomenon of human language. The first of them, Ben Jonson, once remarked: «Language most shows a man. Speak that I may see thee». George Bernard Shaw spoke even more frankly on this subject: «It is impossible for an Englishman to open his mouth without making some other Englishman hate him or despise him». [1, p. 29].

Both phrases were taken from the cult book «Watching the English. The Hidden Rules of English Behaviour» by the English researcher and renowned social anthropologist Kate Fox. The author sought to illustrate in this way the reflection in linguistic patterns of the social hierarchy of English society. However, the problem appears to be much broader and concerns not only class stratification in one part of the United Kingdom. It is about language as a general characteristic of a person, the question is raised about what identities of a person are revealed through their language.

First of all, language is not just a set of words or some grammatical rules, it is also a special view of the world. Every language carries within itself the history of the people and culture, which necessarily influences the learning process. It has been observed that even learning a foreign language can influence students' behavior. There are observations that «Germans» work earlier than other applicants to foreign language faculties, «Englishmen» begin to show the irony inherent in true Englishmen, and «Frenchmen» are fond of amateur artistic activities. Despite the lack of experimental confirmation and a solid theoretical basis, such conclusions have the right to exist.

If the function of language as an important prerequisite for the formation of a modern political nation still remains the subject of scientific and political debate, the importance of language for the development of man and humanity cannot be overestimated. As the prominent Ukrainian linguist Oleksandr Potebnya wrote on this subject, «Language is a necessary

condition for the thinking of an individual, even when he is alone with himself, because a concept is formed only by means of verbalization, and without a concept, thinking is impossible. However, in reality, language develops only in society, and not only because a person is always part of the whole to which he belongs, namely his tribe, people, humanity, not only due to the need for mutual understanding as a condition for the possibility of social ties, but also because a person understands himself only by testing the intelligibility of his words on people» [2].

Communication is dialectically related to thinking. It involves speaking and listening and is actually a very complex process of reproducing and identifying sound signals with images and concepts. This process becomes even more complicated when we are dealing with the learning and use of a foreign language. The experience of a foreign language teacher shows that a person maintains a personal communication style (pace, intonation, literacy, lexical range, etc.) when speaking in any language available to them. On the other hand, it is logical to assume that learning a foreign language automatically increases the level of proficiency in the native language and the intellectual level in general.

From all of the above, it follows that there is a double dialectical relationship between a person's psychophysical characteristics, thinking style, and communication style. In other words, individuality is expressed through language, and at the same time, language shapes individuality. There is a great mystery and a high sacred meaning in this, which we have no right to forget.

ЛІТЕРАТУРА

1. Fox K. Watching the English. The Hidden Rules of English Behaviour. London: Hodder and Stoughton Ltd, 2004. URL: https://www.williamdorrell.co.uk/pdfs/Watching_the_English.pdf
2. Потебня О. Думка і мова// Губерський Л. В. Філософія. Хрестоматія. Від витоків до сьогодення/ К., 2012. URL: <http://www.pidruchiki.ws>

З М І С Т

СЕКЦІЯ 1

МОВА І НАЦІОНАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ.

Валерія АФТАНАСІВ, Олег ПАНКЕВИЧ

**МОВНА СТІЙКІСТЬ ЯК ЮРИДИЧНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ЧИННИК
АДАПТАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ДО
ЄВРОАТЛАНТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ.....6**

Юрій БОГУРСЬКИЙ

ІНСТРУМЕНТИ СУЧАСНОЇ БЕЗПЕКИ СОЦІАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ....11

Надія ВАСЯНОВИЧ, Ірина ЦАРЬОВА

СУРЖИК ЯК ВИКЛИК СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ СЛОВА.....13

Галина ВИШНЕВСЬКА

**КОНЦЕПТ БОГ ЯК ДУХОВНИЙ КОРДОН НАЦІЇ: МОВНІ МАРКЕРИ
СТІЙКОСТІ У КНИЗІ Г. ВАСЯНОВИЧА “БІБЛІЙНІ МОТИВИ” 16**

Мар'яна ГДАКОВИЧ

**СЕМАНТИКА ТА СИМВОЛІКА ОБРАЗУ ВОГНЮ В ПОЕЗІЇ ЛЕСІ
УКРАЇНКИ.....25**

Володимир ДЕРБА

**ВЕБПОРТАЛ ДІАЛЕКТНИХ МАТЕРІАЛІВ ЯК ДЖЕРЕЛО
ДОСЛІДЖЕННЯ ГОВОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.....29**

Уляна ДОБОСЕВИЧ

**МІЖЧАСТИНОМОВНА ОМОНІМІЯ В ЕКСПРЕСИВНО-
ВИРАЖАЛЬНОМУ ВИМІРІ.....32**

Тетяна ЄЩЕНКО

**МАРГІНАЛІЗАЦІЇ ДО ПОПУЛЯРНОСТІ: УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК
РЕСУРС ЕТНОПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ.....36**

Viktoriya HRON, Olesya MINENKO

LANGUAGE IN HUMAN LIFE.....39